

Sygn. akt IX U 1573/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2018 r. w Rybniku

sprawy z odwołania A. L. (A. L.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wypłatę odsetek

na skutek odwołania A. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 12 września 2017 r. nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. L. prawo do odsetek ustawowych za okres od dnia 23 października 2015r. do dnia

02 czerwca 2017r.,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn. akt IX U 1573/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 września 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art.118 ustawy o emeryturach i rentach z FUS odmówił ubezpieczonemu A. L. (L.) prawa do wypłaty odsetek w związku z realizacją wyroku Sądu Okręgowego z 7.03.2017r., który zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do rozliczenia miesięcznego emerytury ubezpieczonego za lata 2012 i 2013.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że nie pozostawał w zwłoce w zakresie wydania decyzji i wypłaty świadczenia, gdy po złożeniu przez ubezpieczonego niezbędnego oświadczenia o wyrażeniu zgody na potrącenie przez ZUS kwoty przekroczenia dochodu osiągniętego w latach 2012-2013, w dniu 24.05.2017r. organ rentowy wydał decyzję w sprawie rozliczania emerytury. Należne z tego tytułu wyrównanie zostało wypłacone 5.06.2017r.

W odwołaniu od decyzji, sprecyzowanym na rozprawie 16 stycznia 2018r., ubezpieczony domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do odsetek od 23 października 2015r., gdyż stosowny wniosek o rozliczenie emerytury złożył w organie rentowym 22 września 2015r. W tym wniosku wyraził też zgodę na potrącenia przez organ rentowy, który miał w terminie 30 dni wydać decyzję w sprawie. Końcowy termin odsetek to 2 czerwca 2017r., kiedy nastąpiła faktyczna wypłata świadczenia. Ubezpieczony podniósł nadto, że organ rentowy już na etapie postępowania administracyjnego miał podstawy do dokonania miesięcznego rozliczenia emerytury za sporny okres. Posiadał on wiedzę co do podnoszonej okoliczności, iż przedmiotowe decyzje oraz zawiadomienia nie zostały mu doręczone. Ubezpieczony zwracał na to uwagę już na etapie postępowania przed organem rentowym i w odwołaniu w sprawie, która zakończyła się wyrokiem z 22 czerwca 2015r. o sygn. akt IX U 314/15. Nadto ubezpieczony wskazał, że organ rentowy posiadał jego zgodę na potrącenie, bo już we wniosku z 22 września 2015r. inicjującym postępowanie, wyraził jednoznacznie zgodę na potrącenie przez ZUS z przysługujących mu należności oraz na wpłatę na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych kwoty przekroczenia dochodu osiągniętego w 2012r. i w 2013r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy dodał, że zawiadomienia o miesięcznym rozliczeniu emerytury w związku z osiągniętym przychodem w roku 2012 i 2013, które uzasadniały zawieszenie świadczenia, zostały wysłane do ubezpieczonego, zgodnie z przyjętą w zakładzie praktyką, listami poleconymi 14 lutego 2013r. i 5 marca 2014r. Nie nastąpił zwrot tych listów z Urzędu Pocztowego, zatem organ rentowy posiada pewność co do tego, iż zostały doręczone. Wobec braku stosownych oświadczeń ubezpieczonego w zakreślonym terminie, w dniach 29 marca 2013r. i 8 maja 2014r. zostały wydane decyzje o rozliczeniu emerytury za 2012r. i 2013r., które organ rentowy uznał za prawomocne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony A. L. od (...) r. nabył prawo do emerytury górniczej tj. od następnego dnia po ustaniu stosunku pracy.

Od 01.12.2008r. ubezpieczony ponownie podjął zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, które kontynuował do 11.12.2014r.

Wypłata świadczenia została zawieszona na wniosek ubezpieczonego w związku z osiągnięciem przychodu przekraczającego 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

W spornych latach 2013 i 2014 organ rentowy wydawał decyzje o rozliczeniu należnej ubezpieczonemu emerytury z uwzględnieniem wysokości osiągniętego przychodu w poszczególnych latach poprzedzone wydanymi przez organ rentowy zawiadomieniami o miesięcznym rozliczeniu emerytury.

W zawiadomieniu o miesięcznym rozliczeniu emerytury ubezpieczonego z 04.02.2013r., w związku z przychodem osiągniętym w 2012r., organ rentowy wskazał, że istnieje możliwość dobrowolnej wpłaty na Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w formie wyrażenia zgody na dokonanie przez organ rentowy wpłaty na FUS poprzez potrącenie tej kwoty z przysługującego wyrównania. Kwota podlegająca zwrotowi przez organ rentowy wynosiłaby 31.057,58zł, w sytuacji dokonania dobrowolnej wpłaty na FUS w wysokości 22.463,70zł. Zawiadomienie zawierało pouczenie, że niedokonanie dobrowolnej wpłaty na FUS lub brak oświadczenia w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie potrącenia tej wypłaty z przysługującego wyrównania w terminie ustalonym w zawiadomieniu (tj. do 11.03.2013r.) będzie skutkować tym, że organ rentowy przyjmie faktyczny przychód uzyskany w poszczególnym roku kalendarzowym oraz wyda decyzję w sprawie ustalenia nienależnie pobranych świadczeń.

Organ rentowy wobec braku oświadczenia ubezpieczonego wydał 29.03.2013r. decyzję o rozliczeniu emerytury za 2012r. wskazując, iż łączny przychód osiągnięty przez ubezpieczonego wyniósł 182.400,00zł i przekroczył wyższą

kwotę graniczną ustaloną dla tego roku, tj. 55.291,00zł, łącznie o kwotę 127.109,00zł i wskazał, że w 2012r. świadczenie podlegało zawieszeniu na łączną kwotę 52.924,92zł.

Natomiast w zawiadomieniu z 12.02.2014r. o miesięcznym rozliczeniu emerytury, w związku z przychodem osiągniętym w 2013r., organ rentowy także wskazał, że istnieje możliwość dobrowolnej wpłaty na Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w formie wyrażenia zgody na dokonanie przez organ rentowy wpłaty na FUS poprzez potrącenie tej kwoty z przysługującego wyrównania. Kwota podlegająca zwrotowi przez organ rentowy wynosiłaby 36.375,08zł, w sytuacji dokonania dobrowolnej wpłaty na FUS w wysokości 21.711,82zł. Zawiadomienie zawierało pouczenie, że niedokonanie dobrowolnej wpłaty na FUS lub brak oświadczenia w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie potrącenia tej wypłaty z przysługującego wyrównania w terminie ustalonym w zawiadomieniu (tj. do 17.03.2014r.) będzie skutkowało tym, że organ rentowy przyjmie faktyczny przychód uzyskany w poszczególnym roku kalendarzowym oraz wyda decyzję w sprawie ustalenia nienależnie pobranych świadczeń.

Organ rentowy wobec braku oświadczenia ubezpieczonego wydał 08.05.2014r. decyzję o rozliczeniu emerytury za 2013r. wskazując, iż łączny przychód osiągnięty przez ubezpieczonego wyniósł 191.217,86zł i przekroczył wyższą kwotę graniczną ustaloną dla tego roku, tj. 56.941,30zł, łącznie o kwotę 134.276,56zł i wskazał, że w 2013r. świadczenie podlegało zawieszeniu na łączną kwotę 61.286,40zł.

W dniu 16.01.2015r. ubezpieczony zgłosił w organie rentowym wniosek o wypłatę zawieszony emerytury wraz z odsetkami na podstawie przepisów ustawy z dnia 13.12.2013r. o ustalaniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od 01.11.2011 do 21.11.2012r.

Decyzją z dnia 12.02.2015 r. organ rentowy odmówił A. L. prawa wypłaty zawieszony emerytury za okres od dnia 01.10.2011 r. do 21.11.2012 r., ponieważ ubezpieczony uzyskał prawo do emerytury po ustaniu zatrudnienia, a świadczenie zostało zawieszone z innych przyczyn niż wymienione w ustawie z dnia 13.12.2013r. o ustalaniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu...(Dz.U. z 2014r. poz.169).

Ubezpieczony w odwołaniu od tej decyzji wskazywał, że nigdy nie otrzymał od organu rentowego informacji o konieczności wyrażenia jakiegokolwiek zgody na dobrowolne potrącenie kwoty na FUS, a decyzje z 22.05.2012r. i 29.03.2013r. nie zostały mu doręczone. W aktach organu rentowego brak jest jakichkolwiek dowodów doręczeń.

Rozpoznając odwołanie ubezpieczonego od decyzji jw. tut. Sąd wyrokiem z 22.06.2015r. o sygn. akt IX U 314/15 oddalił odwołanie ubezpieczonego, gdyż ubezpieczony nie spełniał warunków uprawniających do ubiegania się o wypłatę zawieszony emerytury wynikających z art. 2 ustawy z dnia 13.12.2013r. o ustalaniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od dnia 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r., gdy przysługujące mu świadczenie zostało zawieszone w związku z osiągnięciem przychodu w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki, a nie w związku z kontynuowaniem zatrudnienia w ramach stosunku pracy, który został zawarty przed nabyciem prawa do emerytury.

W dniu 22 września 2015r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o miesięczne rozliczenie emerytury w związku z przychodem osiągniętym w poszczególnych miesiącach roku 2012 i 2013 wyrażając zgodę na potrącenie przez ZUS z przysługujących mu należności oraz na wpłatę na FUS kwoty przekroczenia dochodu osiągniętego w 2012r. i w 2013r.

W rozpoznaniu wniosku organ rentowy wydał decyzję z 17 grudnia 2015r., którą, na podstawie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił ubezpieczonemu prawa do ponownego rozliczenia emerytury za lata 2012 i 2013, gdyż w decyzjach o rozliczeniu emerytury z 29.03.2013r. i z 08.05.2014r. zostało zawarte pouczenie o możliwości wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji. Po upływie tego terminu decyzje stały się prawomocne. Organ rentowy dodał, że w decyzji z 12.02.2015r. zaspokojono zarzuty między innymi w kwestii rozliczenia za lata 2012 i 2013, od której ubezpieczony

wniósł odwołanie, które wyrokiem Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 22.06.2015r. zostało oddalone.

Ubezpieczony ponownie wskazywał w toku postępowania jw., że zarówno zawiadomienia z 04.02.2013r. i z 12.02.2014r., jak i decyzje z 29.03.2013r. i z 08.05.2014r. nie zostały mu doręczone. Organ rentowy natomiast podnosił, że wysłał zawiadomienia i decyzje listami poleconymi, jednak nie posiada dowodu doręczeń tych przysyłek.

Wyrokiem z 7 marca 2017r. w sprawie o sygn. akt IX U 153/16 tut. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z 17 grudnia 2015r. zobowiązując organ rentowy do rozliczenia miesięcznego emerytury ubezpieczonego za lata 2012r. i 2013r. Sąd uznał, że w sytuacji braku dowodu doręczenia przysyłek – zawiadomień i decyzji - nie można w sposób stanowczy stwierdzić, iż ubezpieczony faktycznie je otrzymał i mógł zapoznać się z podaną w niej informacją, gdy ubezpieczony zaprzeczył, iż taka okoliczność miała miejsce.

Organ rentowy wykonał prawomocny wyrok tut. Sądu z 7 marca 2017r. decyzjami z 24 maja 2017r. w sprawie rozliczenia emerytury ubezpieczonego z tytułu osiągnięcia przychodu w latach 2012-2013. Wyrównanie zostało wypłacone 2 czerwca 2017r.

W dniu 29 sierpnia 2017r. ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek wypłatę odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie świadczenia za okres od 23 października 2015r. do 2 czerwca 2017r.

W rozpoznaniu wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z 12 września 2017r., omówioną na wstępie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych ubezpieczonego oraz akt tut. Sądu o sygn. IX U 153/16 i dane z nich wynikające uznał za wystarczające do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art.85 ust.1 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2017r., poz. 1778 ze zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie z przepisem art.118 ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2017r., poz. 1383 ze zm.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Po myśli przepisu art. 118 ust.1a tejże ustawy w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

Stosownie do art.118 ust.5 ww. ustawy, wypłata świadczenia wynikająca z decyzji ponownie ustalającej prawo następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Zgodnie §2 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 01.02.1999r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999

roku, nr 12, poz. 104) odsetki wypłaca się za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń - do dnia wypłaty świadczeń, z uwzględnieniem ust. 2-5.

Według ust. 2 okres opóźnienia w ustaleniu prawa do świadczeń i ich wypłacie, dla których przepisy określające zasady ich przyznawania i wypłacania przewidują termin na wydanie decyzji, liczy się od dnia następującego po upływie terminu na wydanie decyzji.

Zgodnie z ust.4 okres opóźnienia w wypłaceniu świadczeń okresowych liczy się od dnia następującego po ustalonym terminie ich płatności.

Ubezpieczony domaga się przyznania odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia od 23 października 2015r. do 2 czerwca 2017r., tj. do dnia faktycznej wypłaty świadczenia.

Sąd podziela stanowisko ubezpieczonego zaprezentowane niniejszym postępowaniu.

Niewątpliwie bowiem faktycznie ubezpieczony już w marcu 2015r., składając odwołanie w sprawie IX U 314/15, powoływał okoliczność, że nie otrzymał od organu rentowego informacji o konieczności wyrażenia jakiegokolwiek zgody na dobrowolne potrącenie kwoty na FUS, a decyzje z 22.05.2012r. i 29.03.2013r. nie zostały mu doręczone. Bezsportnym przy tym jest, że w aktach organu rentowego brak jest jakichkolwiek dowodów doręczeń.

Organ rentowy o tych okolicznościach wiedział już na długo przed złożeniem przez ubezpieczonego wniosku z dnia 22.09.2015r. o miesięczne rozliczenie emerytury w związku z przychodem osiągniętym w poszczególnych miesiącach roku 2012 i 2013. Wynikało to jednoznacznie z dokumentów, tj. z treści akt sądowych w sprawie IX U 314/15 znanych organowi rentowemu jako uczestnikowi tego postępowania, jak również z dokumentacji organu rentowego zawartych w aktach organu. W tej sytuacji istniało wysokie prawdopodobieństwo, że ubezpieczony decyzji z maja 2012r. i marca 2013r. nie otrzymał, gdyż organ rentowy nie dysponował dowodami ich doręczeń pomimo, że zostały wysłane listami poleconymi. Zdaniem Sądu uwzględnienie przez organ rentowy tej okoliczności skutkowałoby wydaniem decyzji o miesięcznym rozliczeniu, zgodnie z wnioskiem jw. W tej sytuacji po upływie miesiąca od złożenia wniosku przez ubezpieczonego, organ rentowy pozostawał już w zwłoce w wydaniu decyzji.

Rozstrzygając jw. Sąd miał na uwadze także treść orzecznictwa Sądu Najwyższego, w tym w szczególności wyrok z 21 czerwca 2012r. o sygn. akt III UK 110/11, zgodnie z którym organ rentowy musi zapłacić odsetki od nieprzyznanego w terminie świadczenia, jeśli sąd przyznał prawo do niego na podstawie dokumentów już znanych zakładowi.

Mając powyższe na uwadze, kierując się treścią uregulowań cytowanych na wstępie, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekając jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W pkt 2 wyroku Sąd z mocy art.98 §1 i §3 kpc w zw. z §9 ust.2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015, poz. 1804) zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180,00zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR del. Renata Stańczak